

Bölüm 13

OLAY YERİ YÖNETİMİ

Deniz ŞARLAK¹

Ömer Murat KESKİNKILIÇ²

GİRİŞ

Adli soruşturmalarda sanıktan delile ulaşmak mantığına dayalı olan çağdışı soruşturma yöntemleri 19'ncü yüzyılın başlarından itibaren yerini delilden sanığa ulaşmak düşüncesine bırakmıştır. Delil ve ispat merkezli olan bu anlayış suçluluğu ispatlanana kadar herkesin masum olacağını kabul etmektedir (1). Bu nedenle suçluların tespit edilerek toplum vicdanının rahatlatılması olaydaki delillerin incelenmesi ile suçlunun kimliğinin tespit edilmesine bağlıdır. İncelenen delillerin tespit edilmesi ve kalitesi ise olay yeri incelemenin asli konusunu oluşturmaktadır. Bu nedenle olay yerinin doğru yönetilmesi adaletin tesisini neticelendirerek halkın devlete karşı duyduğu güven duygusunu kuvvetlendirmenin yanı sıra uluslararası yargı çevrelerinde de devlet aleyhinde alınabilecek kararların önlenmesini sağlayacaktır.

Adli bilimlerin kurucularından olarak gösterilen Edmond Locard'ın "Her temas bir iz bırakır." sözü günümüz adli soruşturmalarının temelini oluşturmaktadır (2). Bu prensip; olay yerinde kesinlikle faile ait izler bulunacağı ön kabulüne dayanmaktadır. 19'ncü yüzyılın başlarından itibaren adli soruşturma mekanizmalarının bu prensip etrafında yeniden teşkilatlanması, olay yeri yönetiminin önemini artırmıştır.

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla

² T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Ankara

Olay yeri incelemesi ve bulguların tespit edilerek toplanması aşamasında hukuka uygunluk ve bilimsel yöntemlere bağlı kalmak ülkemizin, insan hakları konusunda uluslararası hukuk çevrelerinde saygınlığının zedelenmemesini ve ceza adalet organları tarafından gerçekleştirilen işlemlerin ise toplum vicdanında geçerliliğini sağlayacaktır.

Savcı, soruşturmacı birimler, olay yeri inceleme uzmanı ve ilk ekip başta olmak üzere sürece dahil olan bütün görevlilerin ekip ruhu içinde bulunması, birimler arasında eşgüdüm tesis edilerek suçla mücadelede bütüncül bir anlayış ortaya koyulması olay yeri inceleme faaliyetlerini başarıya götürecektir.

KAYNAKLAR

1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Madde 38). Available At: <https://mevzuat.gov.tr>. Erişim Tarihi: 22.07.2020
2. Introduction to Forensic Science And The Law. Available At: <https://casdschools.org>. Erişim Tarihi: 22.07.2020
3. Miller, M.T. Crime Scene Investigation. Forensic Science: An Introduction to Scientific and Investigative Techniques. 2003; 115-135.
4. Lee HC, Pagliaro EM. Forensic Evidence and Crime Scene Investigation. J Forensic Investigation. 2013; 1(1): 5.
5. Houck M, Crispino F, McAdam T. 2017. The Science of Crime Scenes 2nd Edition. Academic Press
6. Fisher BAJ, Tilstone WJ, Woytowicz C. 2009. Introduction to Criminalistics: The Foundation of Forensic Science. Cambridge. Academic Press
7. Gültekin Ö. Olay Yeri İncelemesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. TAAD, 20M ,2(2).473-508
8. Celbiş O, İşcan MY. Adli Bilimler 2016; Akademisyen Kitapevi. Ankara
9. Yükseloğlu EH, Özcan ŞŞ, Ceylan B. Olay Yeri İncelemesi ve Türkiye'deki Uygulamalar 2008; 10(1): 61-80
10. Smith, PA, Baber, C, Hunter, J, Butler, M. Measuring Team Skills in Crime Scene Investigation: Exploring Ad Hoc Teams. Ergonomics. 2008; 51(10): 1463-1488
11. Reno, J, Marcus, D, Robinson, L, Brennan, N, Travis, J. Crime Scene Investigation A Guide For Law Enforcement. 2000. Available At: <https://www.ncjrs.gov>. Erişim Tarihi: 23.07.2020
12. Ceylan B. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Fen Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi. 2008. Ülkemizde Olay Yeri İnceleme Uygulamalarına Genel Bakış ve Mevcut Sistemin Değerlendirilmesi. İstanbul
13. Mozayani A, Fisher CP. Forensic Evidence Management From the Crime Scene to the Court Room. 2017. Florida. CRC Press.

14. Seyhan E. Temel Patlayıcı Bilgileri ile Patlama Sonrası Olay Yeri İncelemesi 2015. Ankara. Seçkin Yayıncılık
15. Burgess, Wolbert ve Regehr, Cheryl. "Victimology Concepts and Theories", *Victimology: Theories and Applications*, Massachusetts: Jones and Bartlett Publishers, 2010.
16. Schafer, J. *The Victim and His Criminal: A Study in Functional Responsibility*, New York: Random House. 1968.
17. Işıktaç Yasemin, *Adalet Psikolojisi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2013.
18. Mağdur Hakları Daire Başkanlığı, *Mağdura Yaklaşım Kılavuzu*, Ankara, 2016.
19. Füsün Sokullu-Akıncı, *Viktimoloji (Mağdurbilim)*, 2. bs., İstanbul, Beta Yayınevi, 2008, s.10.
20. Polisin Adli Görevlerinin Yerine Getirilmesinde Delillerin Toplanması, Muhafazası ve İlgili Yerlere Gönderilmesi Hakkında Yönetmelik. Available At: http://www.vertic.org/media/National%20Legislation/Turkey/TR_By-law_Police.pdf Erişim Tarihi: 30/05/2020
21. Lee, W.C ve Khoo, B.E. Forensic Light Sources for Detection of Biological Evidences in Crime Scene Investigation: A Review.. *Malaysian Journal of Forensic Sciences*. 2010; 1:1-27.
22. Bayer, M. *Olay Yeri İnceleme*. 2003. Ankara. Songür Yayıncılık.
23. Karu, K ve Jain, AK. Fingerprint Classification. *Pattern Recognition*. 1996; 29 (3): 386-404
24. Ross, A, Jain, A ve Reisman J. A Hybrid Fingerprint Matcher. 2003. *Pattern Recognition* 36 (). 1661-1673
25. Cork, DL, Nair, VN, Rolph, JE. Some Forensic Aspects of Ballistic Imaging. 2010. *The Challenge of Urban Policing* (38) 473-501.
26. Ceza Muhakemeleri Kanunu. Available At: <https://www.mevzuat.gov.tr> Erişim Tarihi. 21.07.2020